

(Данас, 22.02.2010)

Државе позајмљују новац од ММФ-а само када су приморане на такав корак, односно када им потону све лађе, или када су напосто немоћне да плате најнужније производе из увоза. Ипак, ММФ је претрпео значајне промене у протеклом периоду, углавном захваљујући Доминик Строс-Кану, генералном директору организације. Строс-Кан, некадашњи министар финансија Француске и један од кандидата Социјалистичке партије за учешће у изборној трци за председника државе, спровео је реформе које су омогућиле ММФ-у да у појединим случајевима позајмљује новац без наметања специјалних услова, као и да обрати већу пажњу на заштиту основних друштвених структура, укључујући давање социјалне помоћи за незапослене и очување здравственог система. Истовремено, ММФ је постао мање усредсређен на потребу спровођења у дело мера штедње, што је иначе лекција научена крајем 1997. године на основу искуства са Индонезијом и Корејом.

Несумњиво, Грчка се данас суочава са озбиљним проблемима, јер је пропустила шансу коју су пружале европске интеграције. Мада је та држава смањила каматне стопе и постала чланица еврозоне, вредност јавног дефицита повећана је и дугови су почели да се гомилају. Сада се Немачка и Француска, које представљају водеће државе Европске уније, препиру у вези с тим која ће од њих понудити спасилачки пакет Грчкој, али обе земље су ставиле до знања Атини да мора да замрзне плате запослених у јавном сектору и да направи друге резове. Грчки синдикати схватили су шта такве мере подразумевају и у знак протеста изашли су на улице. Да је Грчка, попут Велике Британије, задржала сопствену валуту све би било лакше. Драхма би вероватно девалвирала, што би значило смањење трошкова тржишта и увођење веће конкурентности. Али, пошто су Грчка и друге „рањиве“ државе еврозоне (у енглеском језику познате по акрониму ПИГС: Португал, Ирска, Италија, Грчка и Шпанија) препустиле део монетарних надлежности Европској централној банци (ЕБЦ), са седиштем у Франкфурту, њихова заједничка валута не може да следи такав тренд. Стога су, Грчка и друге земље из ризичне групе принуђене да драстично смање потрошњу и зараде и да отпусте део запослених у јавном сектору. Финансијска штедљивост те врсте, када су државе биле принуђене да следе „златни стандард“, доводи се у везу с Великом депресијом, која се догодила пре седам деценија.

Новонастала ситуација умногоме је у сагласности с новим курсом ММФ-а. Од почетка прошле године, ММФ располаже знатно већим средствима и захваљујући томе помаже

Ограничени донети деловања ММФ-а у еврозони

Пише: Сајмон Џонсон
субота, 27 фебруар 2010 14:15

државама у невољи да се изборе с кризом. Другим речима, понаша се као својеврсна кочница у тренутку када изгледа да нема светла на крају тунела. ММФ је настао крајем Другог светског рата, умногоме као плод партнерства између Сједињених Држава и западне Европе. Снажна заступљеност представника Старог континента у ММФ-у, која се огледа и у чињеници да је лидер те организације Европљанин, није по вољи остатку света, који се жале да Европа има привилегован положај. Ипак, у тренутку када се Европа суочава са све већом кризом, ММФ има ограничену моћ деловања, што је умногоме последица мишљења немачке канцеларке Ангеле Меркел, која жели да њен сународник постане наредни председник ЕЦБ-а, и не заговара идеју о већем ангажовању ММФ-а када је реч о еврозони.

Имајући у виду тенденције немачке политичарке, ММФ с правом може помислити да су начела ЕЦБ-а углавном контрадикторна, јер се та институција залаже за јачање евра и смањење инфлације у тренутку када се поједине државе чланице еврозоне налазе на рубу финансијског пропаста. Када би ММФ помогао ослабљеним европским земљама, то би представљало директан изазов политици која је доминантна у Франкфурту.